

Nº 1

Göyarçın

2003

ISSN-0207-4710

"GÖYƏRCİN"İN YASI 45

Əziz balalar, bu il sizin sevimli jurnalınız "Göyərcin" in 45 yaşı tamam olur. "Göyərcin" 45 ildir ki, qanad çala-çala Azərbaycanın dolasır, qanadlarında balalarımıza şe'r, hekayə, nağılsovqatı aparır.

Xalqımızın görkəmli təmsil ustası Hikmət Ziya Nəmişə iftixarla deyirdi: "Göyərcin" qartallar yetişdirir.

Bu, doğrudan da, belədir. Yeni nəslin təriyəsində, onların bədii zövqünün formalaşmasında "Göyərcin" in xidmətləri əvəzsizdir.

F. Köçərli adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI

INV. №

Rəssam Tofiq MƏMMƏDOV

Abdulla Şaiqin xeyir-duası ilə çap olunan bu jurnalda çox görkəmli yazıçıların əsərləri, dünya uşaq ədəbiyyatının gözəl nümunələri çap olunub və olunmaqdadır.

Azərbaycanın görkəmli yazıçıları: Yusif Əzimzadə, Hüseyn Abbaszadə, Xalidə Hasi-lova, Tofiq Mahmud "Göyərcin" jurnalının baş redaktoru vəzifəsində çalışıblar. Jurnal böyük bir rəssamlar, yazıçılar ordusu yetişdirib.

"Göyərcin" öz uçuşlarını indi də inamlı davam etdirir.

Ömrün boyu ucalmışan,
Ləyaqətlə yaşamışan.
Qanadında sən ellərə
Sevinc, fərəh daşımışan.

Körpələrin ürəyinə
Cığır salan "Göyərcin"im!
Azərbaycan göylərində
Qanad çalan "Göyərcin"im!

Hey qanad çal, üstümüzə
Şe'r, hikmət, nağıl yağsın!
Gelişinlə ömrümüzə,
Günümüzə günəş doğsun!

Qanadların möhkəm olsun, mənim "Göyərcin"im! Hələ səni neçə-neçə fəth olunmamış zirvələr gözləyir...

Rafiq YUSİFOĞLU,
"Göyərcin" jurnalının baş redaktoru.

MİN DOVSAN OTARAN ÇOBAN

POLYAK NAĞILI

sirlikdən qaçan Vsemil adlı bir cavan vətənə doğru yol gedirdi. Onun bir parça çörək və bir kiçik qabla dolu süddən başqa heç nəyi yox idi. Yoldan isə bir manat pul tapmışdı. O, olan-qalan azuqəsi- ni ehtiyat saxlayır, mer-meyvə ilə dolanırdı.

Macmillan **Books** **for** **Young** **Readers**

Meşənin dərinliyində onun qarşısına bir qoca çıxdı. O, Vesemildən çörək istədi. Oğlanın qocaya rəhmi gəldi və bir parça çörəyi ona verdi. Qoca aq-gözlükle çörəyi yedi, əvəzində oğlana bir tütək başıslayıb, yoxa çıxdı.

Vsemil meşədən çıxıb səhra ilə yoluna davam edəndə qarsısına ayrı bir gəcə çıxıb ona yavşardı.

- Oğlum, susuzluqdan dodaqlarım çat-çat olub.
Mənə içməyə bir şey ver.

- Oğlum, susuzluqdan dodaqlarım çat-çat olub. qalmamışdı.

Vsemilin öz bəxtini sınamaqdan başqa çarəsi qalmamışdı.

Oğlan çar-naçar südü
qocaya verdi. Qoca ac-
gözlük'lə südü başı-
na çekdi. Sonra
oğlana bir şal-
laq bağışla-
yıb qeyb

Rəssam ORXAN

oldu. Vsemil yoluna davam etdi. Gördü ki, ağaçın dibində bir qoca oturub ağlayır. Oğlan qocanın ağlamağının səbəbini soruşanda mə'lum oldu ki, qoca pulunu itirib, elə buna görə də evə qayitmağa qorxur. Vsemil fikirləşmədən tapdığı pulu qocaya bağışladı. Bu qoca da oğlana bir mixça verib, o biri qocalar kimi gözdən itdi.

Gümanı heç nəyə gəlməyən oğlan bir vilayətə gedib çıxdı və özünə iş axtarmağa başladı. Eşitdi ki, vilayətin panına dovşan otaran bir çoban lazımdır. Amma panın şərti çox ağır idi: - Min dovşanı elə otarmalısan ki, bir dənəsi dəitməsin.

Pana çobanlıq edən nə qədər cavan şərti yerine yetirmədiyi üçün qul kimi işləməyə məcbur olmuşdu.

Vsemilin öz bəxtini sınamaqdan başqa çarəs qalmamışdı.

Dovşanları açıb örüşə buraxanda adamlar qərib
çobanın halını acıyır, istehza ilə gülürdülər. Ancaq
mö'cüza baş verdi. Oğlan qocanın bağışladığı tütə
yi çalmağa başlayan kimi dovşanlar əsgər kimi ni-
zama düzülüb komanda gözlədilər. Vsemil onları
asılıqla otlağı apardı. Ona ağırlıq etməsin deyə
belindəki mixçanı çıxarıb yerə vurdu. Dovşanları
mixçanının etrafında otlamağa başladılar. Ot qurtaran
kimi oğlan yelliyən kimi kənara qaçan dovşanlar qa-
sallağı vəzifəsinə gəldilər.

Salla sin yar, öröki ojala galmaat. Aa, a, a, a, a,

yidib onuñ yidib onuñ. Adamların ágzi açılı qalmışdı. Axşam dovşanları
saydilar. Düp pədüz min dənə idi. Pan lap çasib qal-
mışdı. Ancaq və'd etdiyi kimi öz qızını dovşanları
misi. otara bilən bir çobana vermək ona ağır gəlirdi. Elə
buna görə də o, müxtalif tədbirlər görməyə başladı.
Əvvəlcə gombul aşpaz qadını Vsemilin yanına gön-
dərdilər. Aşpaç ağlayıb dedi ki, pan üçün bişirdiyim
dovşanı yandırımişam. Bir dovşan verib məni xilas
etməsan, ağa məni öldürəcək. Oğlanın aşpaza rəh-
mi gəldi. Ona bir dovşan verib yola saldı. Lakin şal-
lağı yelləyen kimi dovşan qadının qucağından dü-
şüb çəmənə qayıtdı. Axşam yenə də dovşanların
sayı düz gəldi.

Səhərisi gün pan öz
qızını çobanın yanına
göndərdi. Oğlan ba-
şa düşdü ki, bu da
yeni bir hiylədir.
Ancaq özünü

sındırmadı. Dovşanlardan birini tutub qızı verdi. Atasının tapşırığını yerinə yetirən qız sevincək sara- ya girmək istəyəndə oğlan şallağı yellədi. Dovşan qızın qucağından düşüb qaça-qaca otlağa qayıdı.

Səhərisi gün heç kəsə e'tibar etməyən pan özü libasını dəyişib çobanın yanına getdi. Oğlan onun da xahişini yerə salmadı. Ancaq pan aldığı dovşanı nə qədər bərk tutsa da, oğlan şallağı yelləyən kimi o, qəflətən tullanıb çobanın yanına qaçıdı.

Panın şertinə görə oğlan onun qızına sahib olmaq üçün çoxlu nağıl danışmalı oldu.

Nağıllar bir-birini əvəz edirdi. Pan isə qışqırıb deyirdi ki, yenə danış.

Bunu görən oğlan panın necə gəlib ona yalvarmasını danışdı. Pan gorxdı ki, oğlan onun itin bür-

nunu necə öpməsini də danışa. Elə buna görə də tez qışqırıb dedi ki, bəşdir, mən qızımı sənə verməyə raziyam.

Beləliklə, ağıllı və xeyirxah oğlan panın kürəkəni
oldu və xoşbəxt günlər yaşamağa başladı.

Tərcümə edib uşaqlar üçün işləyəni

R.ƏLİYEV

Rəssam MƏTANƏT

NƏ ÜÇÜN İT PİŞİYƏ HÜRÜR, PİŞİK SİÇAN YEYİR?

ÇEX NAĞILI

Bütün heyvanların hökmdarı insan itə onunla birlikdə gəzmək, həyət-bacanı qorumaq hüququ vermişdi. İt bu e'tibara görə çox sevinir, qurrələnir, pişik isə onun paxılılığını çəkirdi. Nəhayət, bir gün pişiklər məsləhətləşib qərara gəldilər ki, insanın itə verdiyi hüququ oğurlasınlar. Belə də etdirilər. İtə hüquq verilməsi haqqında kağızı oğurlayıb, ucuq bir anbarda gizlədilər.

Bir siçan təsadüfən insanın itə verdiyi kağızı görüb sevindi və qaçıb bacı-qardaşlarını müştuluqladı. Siçanlar çox fikirləşdilər ki, nə yolla olur olsun, bu qərarı özlərində saxlasınlar. Ancaq necə? Uzun müddət onlar bir qərara gələ bilmədilər. Nəhayət, ən böyük və ağıllı siçan dedi:

- Bacılar, qardaşlar! Mənə elə gəlir ki, bu hüququ özümüzdə saxlamağın ən yaxşı yolu onu yeməkdir. Belədə heç kəs onu bizim əlimizdən ala bilməz.

Bu təklif bütün siçanların xoşuna gəldi. Onlar o saat gözəl bir ziyafət təşkil edib üstünə hüquq yazılış kağızı son tikəsinə qədər yedilər.

Bir gün it xəbər tutdu ki, onun hüququnu oğurlayıblar. O, pişiyin üstünə cumub, kağızı qaytarmağı israrla tələb etdi. Pişik çar-naçar razılaşdı. Ancaq qoyduğu kağızı yerində tapa bilmədi. O saat başa düşdü ki, kağızı siçanlar oğurlayıb. Pişik siçanların üstünə hücum edib kağızı tələb elədi. Siçanlar qorxsalar da, kağızı verə bilmədilər. Çünkü son tikəsinə qədər onu yemişdilər. Elə o vaxtdan itlərin pişikləri görməyə gözü yoxdur. Pişiklər rastlarına çıxan siçanları o saat yeyirlər.

Tərcümə edib işləyəni
R.ƏLİYEV

İLYANA KOSINZYANA

RUMIN NAĞILI

Ədim zamanlarda bir çarın İonitse adlı gözəl bir oğlu var idi. İonitse ilxiçi ilə at otarmağa getməyi çox xoşlayırdı. Bir dəfə sehrli gölün sahilində atlar otlayanda İonitse uzanıb yatdı. Göldən bir gözəl qız çıxıb onu bağırna basdı, öpdü, ancaq nə qədər çalışısa, onu yuxudan oyada bilmədi. Sonra qız gölə gərib görünməz oldu.

İlxici İonitseni yuxudan oyadıb, əhvalatı ona danışdı. Oğlan çox pərişan oldu.

Səhərini gün oğlan həmin gözəl qızı görmək arzusu ilə gələn sahilinə getdi. Bu dəfə də oğlanı yuxu apardı. Qız sudan çıxıb onu öpüşlərə qərq elədi, ancaq oyada bilmədi ki, bilmədi. Ağlaya-aglaya gölə qayıtdı.

Üçüncü gün İonitse özünə söz verdi ki, yatmayıb qızın yolunu gözləyəcək. Ancaq bu dəfə də o, dərin yuxuya getdi. Qız yenə də suдан çıxıb şahzadəni öpdü, öz barmağındakı üzüyü çıxarıb oğlanın barmağına, oğlanın üzüyünü isə öz barmağına taxıb sehrli gölə qayıtdı. Oğlanın daş kimi yatdığını görən qız acığa düşüb özünə söz verdi ki, bir daş hələ çıxıb oğlanın yanına qayıtmayacaq.

İonitse yuxudan durub gördü ki, öz üzüyü yoxdur, əvəzində isə onun barmağına başqa bir üzük taxılıb. Üzüyün üstündə yazılmışdı: "Qızılı saçlı, ilahi İlyana Kazinzyana". Oğlan yazılımı oxuyub çox pərişan oldu. Qərara gəldi ki, İonitse bütün var-dövlətini kasıblara payladı. Ayağına dəmir çəkme geyib, əlini, dəmir əsa alıb sevgilisini axtarmağa getdi. Nə etmək olar, məhəbbət insanı dənəyin ən uzaq guşələrinə də səsləyə bilər.

İonitse bütün var-dövlətini kasıblara payladı. Ayağına dəmir çəkme geyib, əlini, dəmir əsa alıb sevgilisini axtarmağa getdi. Nə etmək olar, məhəbbət insanı dənəyin ən uzaq guşələrinə də səsləyə bilər.

İonitsenin ərəb olduğu uzaq diyarlara getdi. Ancaq heç yerdə İlyanadan səs-soraq bacısını bilmədi.

İonitsenin üzəyi dərddən üzülürdü. Ancaq o ümidi itirmir, başında dəli bir sevda öz İlyanasını axtarırdı...

İonitse az getdi, üz getdi, dərə-təpə düz getdi, nəhayət, köhnə bir dəyirmanın yanına gəlib çıxdı. Nəzakətlə salam verib, öz dərdini qoca dəyirmançıya danışdı. Dəyirmançı dedi ki, hələ indiyəcən bu dəyirmana bir yer adamının ayağı dəyməyib.

Dəyirmanın sahibi elə həmin qızdır. O, ilde bir dəfə doqquz nəhəng qızla bura dən göndərir. Mən bir gecədə həmin dəni üydüb, quşlarla İlyanaya göndərirəm.

Qoca unu üydüb, quşlara yükledi. Ancaq oğlanı nə qədər axtardısa tapa bilmədi. İonitse isə e'tibarlı yerdə idi. Un kisələrini boşaldanda, bir kisənin içindən gözəl bir oğlan çıxdı. İlyonanın aşpaçı oğlanın kimliyini soruşdu. İonitse başına gələni qadına danışdı.

Bir gün İonitse aşpazin əvəzinə unu yoğurub çörək bişirdi. İlyana çörəyi görüb soruşdu ki, bunu kim bişirib. Qadın andaman elədi ki, kim olacaq, mən özüm. Bir gün xəmir yoğuranda İonitse üzüyü onun içinə qoydu. İlyana çörəyin içinde öz üzüyünü görəndə hər şeyi anladı. Aşpaç çörəyi İonitsenin bişirdiyini boynuna aldı.

İlyana əmr etdi ki, İonitseni onun yanına gətirsinlər.

İki sevgili sarısq kimi bir-birinə sarıldılar. Sonra onların toyu oldu. Bir-birlərini dərin məhəbbətlə sevən gənclər şad və xürrəm yaşamağa başladılar.

Tərcümə edib işləyən
R.ƏLİYEV

Uşaqlar, Siz Mauqilinin dostu İlankaanın uzunluğunu öyrənmək istəyirsinizmi? Bunun üçün zər daşını atın və onun üstündə hansı rəqəm düşərsə, o rəqəm qədər ilanın üzərindəki naxışlar üzrə hərəkət edin. Məsələn, 3 rəqəmi düşübə, 3 naxış sayın və dayanın. Hərəkət edərkən, qırmızı naxış üzərinə düşsəniz, yenidən əvvələ qayıdın. Hansı rəqəmə çatsanız, o rəqəmi özünü üçün qeyd eləyin, toplayın. Finişə çatan və en çox xal toplayan oyuncu qalib sayılır.

VƏTƏNİN KEŞİYİNDƏ

Rafiq YUSİFOĞLU

ucqar qoqtelərdən
Eləyir əziz vətən.
Bəmaram ki, yurduma
Qadın hər yoldan ötən.

Bəd niyyətlə gələni
Uzağa qovaram mən.
Vətənə xor baxanın
Burnunu ovaram mən.

Ölməmişəm, sağam mən,
Düşmən bilsin həddini,
Gözüm tək qoruyaram
Vətənin sərhədini.

Əskər gərək vətənə
Həmişə keşik çəkə.
Yurdumun sərhədindən
Qoymaram quş da səkə.

Gündüzlər sərhəd boyu
Günaş kimi yanaram.
Gecələr sübə qədər
Keşikdə dayanaram.

*
İbtidai sinif şagirdləri
və məktəbəqədər
azavaş uşaqlar üçün
aylıq jurnal

*
1958-ci ildən çıxır

*
Ta'sisi:
Azərbaycan
Gənclər İttifaqı

*
Baş redaktor
Rafiq YUSİFOĞLU

*
Redaksiya hey'əti:
Hüseyin ABBASZADƏ
Yusif HÜSEYNOV
Xanimana ƏLİBƏYLİ
Ağacan ƏHMƏDOV
Ənvər QARAYEV
Tahirə

İSGƏNDƏROVA

(Məs'ul katib)
Zahid XƏLİL
Cahangir
MƏMMƏDOV
İlyas TAPDIQ
Arif HÜSEYNOV
(Bədii redaktor)

*
Lisenziya № 022328

*
Redaksiyanın ünvani:
Bakı — 370146,
Mətbuat prospekti
529-cu məhəllə.
Telefon 39-08-53

*
Texniki redaktor:
 İlqar MEHDİYEV

*
Dizayner:
Rauf ALLAHVERDİYEV

*
Üz qabığındakı rəsm
VƏFANINDİR

*
Çapa imzalanıb: 01.12.2002
Sifariş 4459
Tiraj 2000
Kağız formatı 60x90 1/8
Çap vərəqi 3
Hesab-noşr vərəqi 4
Ofset üsulu ilə çap olunur.

*
Bakı
"Azərbaycan" nəşriyyatının
mətbəəsi.